

הסברים לפרק 2: חשיבה מילולית

התשובות הנכונות:

15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
2	3	2	1	1	3	4	1	4	4	3	1	3	1	3

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16
4	1	3	1	4	1	2	2	4	2	1	3	3	1	3

חילים וביטויים

1. התשובה הנכונה היא: (3).
פירוש המילה 'מטורזן' הוא: מהודר, מגונדר.
2. התשובה הנכונה היא: (1).
פירוש המילה 'סביאה' הוא: שתיית אלכוהול עד לידי השתכרות.
3. התשובה הנכונה היא: (3).
פירוש המילה 'ספון' הוא: מסוגר, מתבודד במקום סגור.
4. התשובה הנכונה היא: (1).
פירוש המילה 'התקינה' (בהקשר של "תבשילי") הוא: הכינה לקראת מישהו.

אנלוגיות

5. התשובה הנכונה היא: (3).
היחס בין המילים: "תומך במשהו פירושו עוזר לו להגיע למצב של יציבות".
תשובה (1): האם מהלל משהו פירושו עוזר לו להגיע למצב של שבח? לא.
(מהלל זה נותן שבח למישהו)
תשובה (2): האם מגדף משהו פירושו עוזר לו להגיע למצב של נימוס? לא.
(מגדף פירושו מקלל, כלומר מתנהג לא בנימוס)
תשובה (3): האם מבאר למישהו פירושו עוזר לו להגיע למצב של הבנה? כן.
(מבאר פירושו מפרש, מסביר)
תשובה (4): האם מזכיר למישהו פירושו עוזר לו להגיע למצב של שכחה? לא.
(מזכיר פירושו מוציא מישהו ממצב של שכחה)

6. התשובה הנכונה היא: (4).

ראייה היא עדות לאמיתותו של משהו.

היחס בין המילים: "ראייה משמשת כדי להוכיח בעזרתה".

תשובה (1): האם תעלומה משמשת כדי לפענח? לא.

(תעלומה היא תעלומה כל עוד לא פענחו אותה)

תשובה (2): האם פרסומת משמשת כדי לקנות בעזרתה? לא.

(פרסומת יכולה לעודד קנייה, אך הקנייה לא נעשית באמצעותה)

תשובה (3): האם התנצלות משמשת כדי לסלוח בעזרתה? לא.

(התנצלות משמשת כדי לבקש ממישהו אחר שהוא יסלח)

תשובה (4): האם דוגמה משמשת כדי להמחיש בעזרתה? כן.

7. התשובה הנכונה היא: (4).

טְוִיָּה היא יצירת חוטים.

אריגה היא הכנת בד מן החוטים.

היחס בין המילים: "באריגה משתמשים במשהו שנוצר על-ידי טְוִיָּה".

תשובה (1): האם בתיבול משתמשים במשהו שנוצר על-ידי בישול? לא.

(בתיבול משתמשים בתבלינים, ולא במה שבישלו)

תשובה (2): האם ברכישה משתמשים במשהו שנוצר על-ידי התמקחות? לא.

(התמקחות היא פעולה שבה מנסים לקבוע את עלות הרכישה)

תשובה (3): האם בפריקה משתמשים במשהו שנוצר על-ידי טעינה? לא.

(טעינה ופריקה הן פעולות הפוכות)

תשובה (4): האם בבנייה משתמשים במשהו שנוצר על-ידי סיתות? כן.

(סיתות זה ליטוש אבנים, למשל כדי ליצור לבנים. בנייה היא יצירת

מבנה מן הלבנים שנוצרו בסיתות)

8. התשובה הנכונה היא: (1).

היחס בין המילים: התעברות פירושה כניסה למצב של הריון".

(בבדיקת התשובות נשמור על הסדר - נתחיל מהמילה השמאלית).

תשובה (1): האם יקיצה פירושה כניסה למצב של ערות? כן.

(יקיצה פירושה התעוררות)

תשובה (2): האם זחילה פירושה כניסה למצב של הליכה? לא.

תשובה (3): האם נשיפה פירושה כניסה למצב של שאיפה? לא.

תשובה (4): האם הבשלה פירושה כניסה למצב של ריקבון? לא.

(הבשלה זה כניסה למצב של בשלות)

9. התשובה הנכונה היא: (4).

היחס בין המילים: "נטה לה חסד פירושו: נהג כלפיה בחיבה".

תשובה (1): האם ריפה את ידיה פירושו: נהג כלפיה בהתלהבות? לא.

(ריפה את ידיה פירושו הפחית את ההתלהבות שלה)

תשובה (2): האם תהה על קנקנה פירושו: נהג כלפיה באופי? לא.

(תהה על קנקנה זה בחן ובדק את האופי שלה)

תשובה (3): האם הטיל עליה מורא פירושו: נהג כלפיה בפתד? לא.

(הטיל עליה מורא זה הפחיד אותה, גרם לה לחוש פחד ממנו)

תשובה (4): האם שמר לה אמונים פירושו: נהג כלפיה בנאמנות? כן.

10. התשובה הנכונה היא: (3).

מסחר הוא קנייה ומכירה של סחורות.

היחס בין המילים: "קנייה היא אחד משני המרכיבים של המסחר".

התחלנו את היחס מן המילה השמאלית ולכן נבדוק באותו אופן את כל התשובות:

תשובה (1): האם ויתור הוא אחד משני המרכיבים של הפשרה? לא.

(פשרה נוצרת בעקבות ויתור של חלק/כל הצדדים)

תשובה (2): האם בוררות היא אחד משני המרכיבים של הסכסוך? לא.

(בוררות נועדה לסיים את הסכסוך)

תשובה (3): האם הגנה היא אחד משני המרכיבים של הקרב? כן.

(קרב מורכב מהגנה והתקפה).

תשובה (4): האם בישול הוא אחד משני המרכיבים של הסעודה? לא.

(בישול הוא השלב המקדים של הכנת הסעודה)

החלפת אותיות

11. התשובה הנכונה היא: (1).

השלשה המתאימה היא ד.ב.ק.

12. התשובה הנכונה היא: (1).

השלשה המתאימה היא ש.ר.ר.

13. התשובה הנכונה היא: (2).

השלשה המתאימה היא ק.ר.מ.

14. התשובה הנכונה היא: (3).

השלשה המתאימה היא פ.ל.ג.

השלשה נ.ה.ר מתאימה לתשובות (1) ו-(3) בלבד.

השלחת השפטים

15. התשובה הנכונה היא: (2).

אף שלשיטות בנייה שאינן קונבנציונליות יש יתרונות רבים בהשוואה לבנייה הקונבנציונלית, השימוש בהן הולך ופוחת (כלומר, למרות היתרונות, פחות ופחות משתמשים בשיטות המיוחדות), משום שהבתים שנבנו באמצעותן אינם זוכים לביקוש רב בשל עלותם הגבוהה (כלומר, העלות הגבוהה גורמת לביקוש נמוך, וזאת הסיבה שלמרות היתרונות משתמשים בהן פחות ופחות).

16. התשובה הנכונה היא: (3).

לא בכדי הפך מחזה זה, המתאר את אתונה בימי פריחתה, להצלחה גורפת באחת השנים הקשות ביותר שידעה העיר (כלומר, לא סתם הוא הצליח, יש לכך הצדקה). בשנה זו היו בוודאי רבים בקרב האתונאים שביקשו להתנתק מהמציאות הקשה ולהתרפק על ימי הזוהר של העיר (כלומר, זו הסיבה שמחזה, המתאר תקופת זוהר, הצליח דווקא בשנה קשה).

17. התשובה הנכונה היא: (1).

המחזיקים בטענה שפגיעת האדם בסביבה תגרום לחיסול החיים על פני כדור הארץ, מתעלמים מהעובדה שהטכנולוגיה שהאדם מפתח כבר נתנה מענה לחלק מהבעיות האקולוגיות (כלומר, עובדה זו מפריכה את טענתם), ולכן ייתכן בהחלט שגם בעתיד נתגבר על בעיות שיווצרו עקב פגיעתנו בכדור הארץ (כלומר, סביר להניח שהם טועים, ופגיעת האדם בסביבה לא תגרום לחיסול החיים על פני כדור הארץ גם בעתיד).

18. התשובה הנכונה היא: (3).

אילו ידעתי שכלבי לא היה קשור בשלשלת לקיר הבית, הייתי מסכים עם חוקר המשטרה שטען כי ככל הנראה הכלב לא נגנב אלא ברח (כלומר, אם הייתי יודע שהכלב היה משוחרר, הייתי מסכים עם הטענה שהוא ברח).

19. התשובה הנכונה היא: (3).

לפי החוק היפני, גם ועדת בדיקה רגילה ולא רק ועדת חקירה ממלכתית יכולה לחייב עדים להופיע בפניה ולכפות עליהם להציג מסמכים רלוונטיים (כלומר, לוועדה רגילה יש אותן הסמכויות). קשה אפוא להבין מדוע החלטתה של ממשלת יפן להסתפק בהקמת ועדת בדיקה רגילה לחקירת עניין בעל רגישות וחשיבות ציבורית התפרשה כמהלך שנועד להרגעת הרוחות ולא לבירור האמת (כלומר, היכולת של ועדה רגילה לחקור עניין חשוב שווה לזו של ועדה ממלכתית, ולכן העובדה שהקמת ועדה רגילה נתפסה כמהלך שאין מאחוריו כוונות אמיתיות היא עובדה שקשה להבינה).

היגיון

20. התשובה הנכונה היא: (1).

לפי הנתונים, אדם שאוכל לוטוס הוא עצבני ואילו אדם שאומר שירה אינו עצבני. לפיכך, לא ייתכן שיהיה אדם שאוכל לוטוס וגם אומר שירה, שכן אם הוא אוכל לוטוס הוא חייב להיות **עצבני**, ואם הוא אומר שירה הוא **אינו עצבני**. מכאן יוצא שהוא יהיה עצבני ולא עצבני גם יחד. מבחינה לוגית זה בלתי אפשרי.

21. התשובה הנכונה היא: (2).

הפרחים בעציצים של אסתר, אשר מאפרת סיגריות לתוכם, משגשגים יותר מאלו של שמואל, שאינו מעשן. המסקנה – אפר הסיגריות הוא הגורם לשגשוג הפרחים. נבדוק בתשובות מה מחזק את המסקנה הזו:

תשובה (1): ציפי, אשתו של שמואל, מעשנת ומפזרת את האפר בעציציו מדי יום ביומו. הדבר דווקא מחליש את המסקנה, שכן מסתבר שגם עציציו של שמואל מקבלים אפר סיגריות, ולכן לא ייתכן שזה הגורם להבדל בין עציציה של אסתר לאלה של שמואל.

תשובה (2): שמואל מקפיד יותר מאסתר להשקות ולדשן את פרחיו במידה הראויה. הדבר אכן מחזק את המסקנה, שכן היינו מצפים שהטיפול המסור של שמואל בעציציו יגרום להם לשגשג יותר מאשר אלו של אסתר. למרות זאת, נתון כי עציציה של אסתר המעשנת משגשגים יותר. לכן, כנראה שאכן האפר הוא זה שמסייע לשגשוג הפרחים (ו"מתגבר" על חוסר ההקפדה של אסתר להשקות ולדשן). זו התשובה הנכונה.

22. התשובה הנכונה היא: (4).

אנו נדרשים להבין מה משול למה בדבריו של אלי. המשל: אדם חולה, שמשליך את המדחום מכיוון שהמדחום מראה שחומו גבוה. הנמשל: המדחום "לא אשם". הוא רק מצביע על כך שיש בעיה, הוא לא הגורם לה. לזרוק אותו לא "יעלים" את הבעיה האמיתית. ובהקשר לרצונו של ציון לפטר את היועץ הארגוני: היועץ הארגוני מצביע על בעיה שיש בקרב עובדי המפעל, הוא לא הגורם לה. לפטר אותו לא יפתור את הבעיה. "הוא רק השליח"...

כלומר:

ציון משול לאדם החולה (שניהם רוצים "להעלים" את הבעיה). היועץ הארגוני משול למדחום (שניהם מצביעים על כך שיש בעיה). פיטורי היועץ משולים להשלכת המדחום (פעולה שלא תפתור את הבעיה האמיתית). חוסר שביעות הרצון של העובדים משול לחוסר הגבוה (זו הבעיה האמיתית). תשובה (4) היא הנכונה.

23. התשובה הנכונה היא : (2).

לפי כללי השבט, אם שמה הפרטי של דודתו של גיא הוא נחמה, הוא יקרא לכל קרובי משפחתו (ולא משנה מה שמם) בכינוי המציין את קרבת המשפחה, ולכל מי ששמה נחמה ואינה קרובת משפחה שלו הוא יקרא "דודה".
נבדוק תשובות :

תשובה (1) : לסבתו יקרא "סבתא" כי היא קרובת משפחה.

תשובה (2) : לאמו יקרא "אימא" כי היא קרובת משפחה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3) : למורתו נחמה יקרא "דודה" כי היא אינה קרובת משפחה ושמה כשם דודתו.

תשובה (4) : לדודתו יקרא "דודה" כי היא קרובת משפחה.

24. התשובה הנכונה היא : (2).

ידוע כי בכל בוקר כל אחד משלושת האחים מברך כל אח מבוגר ממנו שהתעורר אחריו, ולא אף אחד אחר.

שואלים מה ייתכן לגבי בוקר מסויים בו נשמעו שתי ברכות בדיוק, לכן נבדוק תשובות :

תשובה (1) : האח האמצעי התעורר שני. יש שתי אופציות : אם האח הצעיר התעורר ראשון והבכור התעורר אחרון – הצעיר יברך את הבינוני ואת המבוגר (שניהם מבוגרים ממנו וקמו אחריו). הבינוני יברך את המבוגר (שקם אחריו). במקרה זה יישמעו בבית שלוש ברכות. אם, לעומת זאת, האח המבוגר התעורר ראשון והצעיר התעורר אחרון – לא תישמע אף ברכה בבית, כי לאף אחד מהאחים אין אח מבוגר ממנו שהתעורר אחריו. בכל מקרה, התשובה נפסלה.

תשובה (2) : האח הבכור התעורר שני. יש שתי אופציות : אם האח הצעיר התעורר ראשון והאמצעי התעורר אחרון – הצעיר יברך את הבינוני ואת המבוגר (שניהם מבוגרים ממנו והתעוררו אחריו). הבכור לא יברך אף אחד (אין אח מבוגר ממנו). הבינוני לא יברך אף אחד (אין אח מבוגר ממנו שהתעורר אחריו). במקרה זה אכן יישמעו בבית בדיוק שתי ברכות. זו התשובה הנכונה.

הבנת הנקרא

25. התשובה הנכונה היא: (1).
- בתחילת הפסקה הראשונה נאמר: "הפוליטיקה דומה במובנים רבים למשחק". המשך הפסקה, כולל המשפט האחרון שעליו שואלים, בא להדגים את קווי הדמיון בין פוליטיקה למשחק.
26. התשובה הנכונה היא: (4).
- לפי המשפט הראשון בפסקה השנייה: "דמיון זה הניע חוקרים רבים מתחום מדע המדינה להשתמש בכלים של תורת המשחקים כדי לחקור מאבקים פוליטיים". כלומר – תורת המשחקים ומדע המדינה הם תחומים נפרדים, שאחד מהם (תורת המשחקים) מעמיד כלי מחקר לרשות האחר (לרשות מדע המדינה).
- לדוגמה, בפסקה השנייה מתואר כיצד מחקר בתחום תורת המשחקים (התנהגות במצבי אי-ודאות) יכול לשמש את הפוליטיקאים: "יקל לראות את הרלוונטיות של מסקנה זו לתחום הפוליטי".
27. התשובה הנכונה היא: (1).
- החל משורה 10 עוסקים בשאלה "מה דרך הפעולה המתאימה לנסיבות המתאפיינות ברמה גבוהה של אי-ודאות וחוסר ידיעה...?".
- המסקנה שאליה הגיעו אנשי תורת המשחקים היא (שורות 12-13) "...דרך הפעולה הרציונלית היא לנקוט צעדים זעירים והדרגתיים, כדי למזער את הסיכוי לנזק מרבי". "למזער" – כלומר לקחת את הסיכון הקטן ביותר. תשובה (1) היא הנכונה.
28. התשובה הנכונה היא: (3).
- החל משורה 18: "...התמודדויות המכונות "משחקי סכום אפס", שבהן אין שום פעולה ששני הצדדים יכולים לנקוט יחד לתועלתם ההדדית, וכל הישג שקבוצה אחת משיגה פירושו בהכרח שידה של הקבוצה האחרת על התחתונה".
- בתשובות (1), (2) ו-(4) מתוארים מצבים בהם ניתן למצוא פתרונות שישפקו לפחות חלק מהרצונות של שני הצדדים.
- לעומתן, בתשובה (3), מתואר מצב שבו אחד מנצח והשני מפסיד "לחלוטין". בהתמודדות על ראשות הממשלה רק אחד יכול לזכות, והשני לא. זו התשובה הנכונה.
29. התשובה הנכונה היא: (1).
- הביקורת המובעת בשורות 23-26 גורסת כי תורת המשחקים מביאה בחשבון שיקולים רציונליים בלבד ולכן "מולידה פתרונות אקדמיים, שתכופות אין כלום בינם לבין המציאות". כלומר, לא ניתן להשליך מהמחקר התאורטי לגבי מצבים במציאות שלעיתים קרובות אינם רציונליים כגון "סכסוך שמעורבים בו חשדות ושנאות מושרשים ועתיקי יומין".

30. התשובה הנכונה היא: (4).

אנו נשאלים איזו מטענות שבתשובות בנוגע לתחום הפוליטי אינה משתמעת מהקטע, ולכן נבדוק תשובות:

תשובה (1): בתחום זה יש מצבים המתאפיינים ברמה גבוהה של אי-ודאות. החל משורה 9 הטקסט עוסק בנסיבות המתאפיינות ברמה גבוהה של אי-ודאות. בשורה 13: "קל לראות את הרלוונטיות... לתחום הפוליטי".

תשובה (2): בתחום זה מתרחשות גם התמודדויות שבהן אפשר לגבש פתרון שיספק לפחות חלק מהרצונות של כל אחד מהצדדים. הפסקה השלישית עוסקת בהבחנה בין התמודדויות כאלו, לבין התמודדויות המכוננות "משחקי סכום אפס". ובשורה 20: "הבחנה זו תקפה, כמובן, גם במגרש המשחקים הפוליטי, שבו מתרחשות התמודדויות משני הסוגים".

תשובה (3): מצבי קונפליקט ותחרות בתחום זה נוטים להיות מורכבים ורבי פנים. בפסקה האחרונה, על מנת להוכיח כי תורת המשחקים יכולה לסייע למדינאים בניהול סכסוכים פוליטיים אמיתיים, טוענים כי "לעיתים קרובות הם כוללים בניתוחיהם גם משתנים שמחקים מצבים מורכבים ורבי-פנים".

תשובה (4): השחקנים בתחום זה נוטים לנקוט מהלכים קיצוניים. לא משתמע מהקטע. זו התשובה הנכונה.